

Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

УДК 336.49:336:364(4-672EU)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17215576>

Європейські стандарти планування та фінансування соціальної інфраструктури

Коробко Дмитро Іванович

аспірант відділ бюджетної політики та фінансів інституційних секторів
економіки НДФІ, ДННУ «Академія фінансового управління», м. Київ,
бульв. Миколи Міхновського, 38, <https://orcid.org/0009-0009-6539-1042>

Прийнято: 15.09.2025 | Опубліковано: 27.09.2025

Анотація: Інвестиції у соціальний сектор є рушійною силою добробуту та розвитку територій, проте навіть у розвинених країнах, таких як країни Європейського Союзу, залишаються проблеми, що перешкоджають ефективному спрямуванню ресурсів на пріоритетні проєкти. Основні проблеми стосуються регуляторних обмежень і недостатності фінансування, що актуалізує дослідження існуючого досвіду фінансування та планування соціальної інфраструктури. Зрештою, це дозволить менш розвиненим країнам, зокрема Україні, більш ефективно проводити власну політику розвитку соціальної інфраструктури.

Метою роботи є дослідження європейського досвіду фінансування та планування соціальної інфраструктури і визначення основних принципів ефективного залучення інвестицій для розвитку соціального сектору та підтримки вразливих груп населення.

У роботі використано такі наукові **методи**, як кейс-стаді, структурно-динамічний аналіз, компаративний аналіз, статистичний аналіз і документальний аналіз.

У **результаті** дослідження було охарактеризовано ключові інвестиційні механізми ЄС, зокрема Інвестиційний план для Європи (План Юнкера) та програму InvestEU, які стали основою для стимулювання стратегічних і соціально орієнтованих інвестицій. Проаналізовано приклади конкретних проєктів соціальної інфраструктури в різних країнах Європи, серед яких навчання мігрантів у Фінляндії, розвиток соціального та доступного житла в Польщі, модернізації лікарень в Італії та Польщі, працевлаштування людей з інвалідністю в Іспанії та створення житлової інфраструктури для студентів і самодостатніх людей похилого віку в Італії.

Дослідження дозволило оцінити плани муніципалітетів щодо майбутніх інвестицій, показавши прагнення більшості міст ЄС збільшити фінансування соціальної інфраструктури, особливо у менш розвинених регіонах, для скорочення інфраструктурного розриву між територіями. Аналіз структури інвестицій виявив пріоритет на модернізацію й адаптацію вже існуючих об'єктів, а також значне зростання частки проєктного фінансування, що підкреслює важливість залучення наднаціональних і державних ресурсів для реалізації муніципальних ініціатив.

У **підсумку роботи** було відзначено, що основними бар'єрами для ефективного інвестування залишаються брак фінансування, регуляторна невизначеність і тривалість процедур затвердження проєктів. Проаналізовані дані та практичні приклади демонструють, що успішна реалізація соціально орієнтованих інвестицій потребує як фінансових ресурсів, так і координації між національними урядами, муніципалітетами та наднаціональними фінансовими інституціями, що забезпечує прозорість, технічну підтримку й ефективний розподіл коштів на пріоритетні проєкти.

Ключові слова: соціальна інфраструктура, план Юнкера, InvestEU, фінансування доступного житла, гранти ЄС.

European Standards for Planning and Financing Social Infrastructure

Dmytro Korobko

PhD Student of the Department of Budget Strategy and Finance Economy
Institutional Sectors, Academy of Financial Management Ministry of Finances of
Ukraine, Mykola Mikhnovsky Boulevard, 38, Kyiv,
<https://orcid.org/0009-0009-6539-1042>

Abstract: Investments in the social sector are a driving force for the well-being and development of territories, but even in developed countries, such as the countries of the European Union, there are still problems that prevent the effective allocation of resources to priority projects. The main problems relate to regulatory restrictions and insufficient funding, which makes the study of existing experience in financing and planning social infrastructure relevant. Ultimately, this will allow less developed countries, in particular Ukraine, to more effectively implement their own social infrastructure development policy.

The **aim** of the work was to study the European experience in financing and planning social infrastructure and to identify the main principles of effective investment attraction for the development of the social sector and support for vulnerable groups of the population.

The work used such scientific **methods** as case studies, structural and dynamic analysis, comparative analysis, statistical analysis, documentary analysis.

The study identified key EU investment mechanisms, including the Investment Plan for Europe (Juncker Plan) and the InvestEU programme, which have become the basis for stimulating strategic and socially-oriented investments. Examples of specific social infrastructure projects in different European countries were analyzed, including: training migrants in Finland, development of social and affordable housing in Poland, modernization of hospitals in Italy and Poland, employment of people with disabilities

in Spain, and creation of housing infrastructure for students and self-sufficient elderly people in Italy.

The study allowed to assess the plans of municipalities for future investments, showing the desire of most EU cities to increase funding for social infrastructure, especially in less developed regions, to reduce the infrastructure gap between territories. Analysis of the investment structure revealed a priority for the modernization and adaptation of existing facilities, as well as a significant increase in the share of project financing, which emphasizes the importance of attracting supranational and state resources for the implementation of municipal initiatives.

The work **concluded** that the main barriers to effective investment remain the lack of funding, regulatory uncertainty and the length of project approval procedures. The analyzed data and practical examples demonstrate that the successful implementation of socially oriented investments requires not only financial resources, but also coordination between national governments, municipalities and supranational financial institutions, which ensures transparency, technical support and effective allocation of funds to priority projects.

Keywords: social infrastructure, Juncker plan, InvestEU, affordable housing financing, EU grants.

Постановка проблеми. Соціальні інвестиції є ключовим чинником добробуту та розвитку територій, однак їх реалізація в Європейському Союзі (ЄС) стикається з низкою проблем через недостатнє фінансування, регуляторні бар'єри, нерівномірний розвиток регіонів і потребу в модернізації існуючої інфраструктури. Попри наявність інструментів підтримки, таких як План Юнкера, Європейський фонд стратегічних інвестицій (ЄФСІ) та InvestEU, залишається актуальним питання ефективного спрямування ресурсів, визначення пріоритетних проєктів і подолання фінансових та адміністративних перешкод для забезпечення сталого розвитку соціальної інфраструктури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аспекти розвитку соціальної інфраструктури досліджено в низці наукових робіт як пріоритетні для забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіонів і підвищення якості життя населення. З цього приводу К. Б. Мекаа та ін. у своїй роботі відзначили, що інвестиції в інфраструктуру мають істотний вплив на економічне зростання на прикладі Камеруну [1]. У свою чергу, П. Кюмяляйнен та Й. Куоппа оцінили значення та завдання соціальної інфраструктури в повсякденному житті приміських районів Фінляндії. Учені зазначили, що зміна моделі скандинавської держави загального добробуту, централізація послуг і диверсифікація численних районів призвели до трансформації у доступності послуг, а також соціального життя, що є фундаментальним для функціонування інфраструктури. Вони також розкрили, як соціальна інфраструктура підтримує соціальне життя досліджуваних районів та як вона сприяє формуванню справедливих, інклюзивних і доступних міських просторів. У роботі відзначено важливість оцінки соціальної інфраструктури з точки зору соціальної справедливості, як саме вона застосовується та впроваджується в повсякденній практиці, а сприяє створенню більш справедливих і комфортних міст [2].

У цьому контексті цікавими є висновки дослідження Ф. Корті та ін., які оцінили ефективність Механізму відновлення та стійкості для підтримки державних інвестицій ЄС, у рамках якого передбачається збільшення інвестицій у соціальну інфраструктуру після десятиліття недостатнього інвестування. Науковці виявили, що зауважений Механізм відновлення та стійкості дійсно прискорив реалізацію інвестицій у соціальну інфраструктуру, які в іншому випадку залишилися б лише на папері, особливо в країнах з обмеженими фіскальними можливостями (Італія, Іспанія, Португалія, а також Бельгія). Натомість, у Німеччині й Австрії соціальні витрати Механізму відновлення та стійкості використовуються значною мірою для заміни вже запланованих або передбачених бюджетом інвестицій [3].

Попри спільний підхід Німеччини й Австрії стосовно використання коштів Механізму відновлення та стійкості, у сфері житлової політики обидві країни демонструють суттєві відмінності. Так, С. Марквардт та Д. Глазер порівняли політику щодо соціального житла цих країн і визначили, що Відень успішніше забезпечує доступне житло, оскільки створив ефективні інституції для залучення й утримання приватних суб'єктів у цьому секторі. У Берліні, навпаки, нинішня криза виявляє брак інституційної спроможності для активного проведення житлової політики [4]. Це показує, що сталі інституції безпосередньо впливають на ефективність планування та фінансування соціальної інфраструктури.

Планування та фінансування доступного житла як одного з ключових елементів соціальної інфраструктури привертає дедалі більше уваги науковців через дедалі зростаючі потреби населення в житлі. У статті Й. Лі та ін. представлені результати дослідження проблеми доступного житла в різних країнах. Науковці зазначають, що кожна країна має власні особливості фінансування житла, правового та регуляторного середовища і численні інші компоненти, які призводять до різних результатів. Тим не менш, навіть за таких розбіжностей, у багатьох розвинених економіках існували спільні та пов'язані підходи до вирішення проблеми низької доступності житла. Враховуючи, що витрати на житло зазвичай становлять найбільшу статтю витрат у бюджеті домогосподарств, а тягар витрат на житло може призвести до скорочення фінансування інших життєво важливих витрат, суттєво загрожуючи їхньому добробуту та життєвим шансам, нинішня криза доступності житла викликає серйозне занепокоєння у дослідників і політиків [5].

Ці висновки узгоджуються з результатами С. Насарре-Аснар та ін., які також наголосили, що на сьогоднішній день відсутність широкого доступу суспільства до доступного житла є однією з найактуальніших проблем, з якими стикаються європейські держави. На думку вчених, поглиблення, розширення й оновлення існуючих інституцій, які надають послуги доступного житла в різних

формах, а також упровадження нових стратегій доступності житла, стане важливим кроком уперед для європейської спільноти [6].

Роботи українських дослідників стосовно розвитку соціальної інфраструктури демонструють комплексний підхід із фокусом на розвиток соціальної інфраструктури територіальних громад. Варте уваги дослідження Л. Бенівської, в якому зазначено, що узгодження інтересів усіх зацікавлених сторін щодо стратегічного розвитку об'єктів соціальної інфраструктури є важливою умовою досягнення бажаних результатів. Авторка також сформулила основні напрями вдосконалення управління соціальною інфраструктурою соціальних громад, а саме пошук ефективних форм взаємодії між державою, бізнесом і громадянськістю; збалансування територіальних пропозицій із реальним попитом у закладах соціальної інфраструктури; залучення недержавних організацій до надання послуг; налагодження відносин власності на об'єкти соціальної інфраструктури; підвищення ефективності бюджетного фінансування [7].

Аналіз розвитку енергетичної інфраструктури сільських територій проведено в науковій розвідці О. Г. Шпикуляк та ін. Науковці визначили низку фінансових аспектів стимулювання розвитку: покращення інвестиційних можливостей для сільських територій; посилення конкурентоспроможності зелених кооперативів; підвищення здатності генерувати доходи для задоволення потреб соціальної інфраструктури, здійснення інвестицій тощо [8].

У роботі М. Я. Біль досліджено вплив соціальної інфраструктури на вразливість населення, що вимагає посилення інфраструктурної стійкості, місткості та безпеки. В основі дослідження були дані Карпатського регіону, що дозволило оцінити доступність житла в цій місцевості в умовах навантаження через приплив внутрішньо переміщених осіб [9].

Окремі аспекти розвитку соціальної інфраструктури України на прикладі Дніпропетровської області були висвітлені у дослідженні Ю. М. Голей. Значну увагу приділено об'єктам освіти й охорони здоров'я, більшість з яких зведено ще

за радянських часів. Також зауважено проблеми розвитку транспортної інфраструктури із наголосом на необхідності підвищення рівня доступності та зручності транспорту. Серед дієвих інструментів вирішення виявлених проблем відзначено стимулювання соціальних інвестицій бізнесу, що сприятиме підвищенню рівня життя населення та зниженню соціальної напруженості [10].

Проведений огляд літератури свідчить про необхідність проведення подальших досліджень щодо розвитку соціальної інфраструктури, зокрема, недостатньо розкритими залишаються аспекти її фінансування та планування. У цьому контексті досвід країн ЄС є цінним джерелом знань щодо того, як завдяки поєднанню бюджетних і позикових ресурсів, створенню сталих інституцій та чіткому плануванню можливо забезпечувати ефективне фінансування соціальної інфраструктури та підвищувати її стійкість у довгостроковій перспективі.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження європейського досвіду фінансування та планування соціальної інфраструктури і визначення основних принципів ефективного залучення інвестицій для розвитку соціального сектору та підтримки вразливих груп населення.

Методи. У дослідженні використано комплексний підхід, що включає кейс-стаді для аналізу конкретних проєктів соціальної інфраструктури в країнах ЄС, таких як Фінляндія, Польща, Італія та Іспанія. Застосовано структурно-динамічний і компаративний аналіз для оцінки інвестиційних механізмів, зокрема Плану Юнкера та програми InvestEU, а також статистичний і документальний аналіз для обробки даних EIB Municipalities Survey 2024–2025. Ці методи дозволили виявити ключові тенденції, бар'єри та принципи ефективного фінансування соціальної інфраструктури.

Виклад основного матеріалу. Інвестиції у соціальний сектор є рушійною силою добробуту та розвитку. Інвестиційний план для Європи, так званий План Юнкера, офіційно запущений у 2014 році, став ключовим інструментом стимулювання стратегічних інвестицій у ЄС та одним із головних пріоритетів

Європейської Комісії. Цей план був зосереджений на стимулюванні інвестицій з метою створення робочих місць і зростання шляхом більш розумного використання нових та існуючих фінансових ресурсів, усунення перешкод для інвестицій і забезпечення прозорості та технічної допомоги інвестиційним проєктам [11; 12].

План Юнкера дозволяє Європейському інвестиційному банку фінансувати широкий спектр сталих інвестиційних проєктів. До них належать будівництво, розширення або реконструкція шкіл, університетів, клінік і лікарень, а також проєкти соціального та доступного житла. План також розширює доступ до фінансування для людей, які хочуть розпочати власне мікро- та/або соціальне підприємництво [12].

ЄФСІ, створений одночасно з Планом Юнкера як фінансовий інструмент для реалізації його цілей, забезпечував гарантію перших збитків, дозволяючи Європейському інвестиційному банку (ЄІБ) інвестувати в більш ризиковані проєкти. У вересні 2016 року президент Юнкер запропонував продовжити термін дії ЄФСІ, збільшивши його потужність, а також посиливши його сильні сторони [11].

Первинний термін дії ЄФСІ завершився у 2020 році, а з 2021 року його механізм був інтегрований у нову програму InvestEU, яка об'єднала різні інвестиційні інструменти ЄС і зберегла принципи гарантій для ризикованих інвестицій. Програма InvestEU підтримує сталий розвиток інвестицій, інновацій та створення робочих місць у Європі. Завдяки гарантіям бюджету ЄС, наданим міжнародним і національним промоційним банкам, програма InvestEU має на меті залучити понад 372 млрд євро приватних інвестицій у пріоритетні сфери політики ЄС.

Нижче наведено приклади конкретних проєктів, реалізованих або підтриманих за допомогою механізмів ЄФСІ, Плану Юнкера та програми InvestEU, які демонструють вплив фінансування на соціальну інтеграцію,

інфраструктурний розвиток і підтримку вразливих груп населення в різних країнах Європи.

Eriqus: Навчання мігрантів та біженців у Фінляндії. ЄІФ запланував інвестувати 10 млн євро у схему облігацій соціального впливу, яка мала на меті підтримку інтеграції до 3 700 мігрантів і біженців на фінський ринок праці, надаючи навчання та допомогу в працевлаштуванні. Реалізацію схеми передбачалося проводити разом з Eriqus, фінським керуючим фондом, який спеціалізується на інвестиціях соціального впливу, та Міністерством економіки Фінляндії [13].

Програма соціального та доступного житла в Польщі. ЄІБ створив Інвестиційну платформу разом із Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK), національним банком просування Польщі, для розробки та пропозиції спільного фінансового продукту, спеціально спрямованого на промоутерів соціального і доступного житла в Польщі. Запропонована програмна позика була спрямована на співфінансування інвестицій у соціальне та доступне житло муніципальними органами влади і зареєстрованими постачальниками соціального та доступного житла по всій Польщі в період 2016–2021 років [13]. Підпроекти в рамках програмного кредиту не входили до польської національної субсидованої програми і були обмежені наступним: будівництво або модернізація одиниць соціального житла для оренди; будівництво або модернізація одиниць доступного житла для оренди з правом викупу або часткової участі за певних умов; будь-яка пов'язана інфраструктура, така як дороги, дренаж, комунальні послуги та рекреаційні споруди, спеціально розроблені для задоволення потреб житлових одиниць субпроекту [14].

Державно-приватне партнерство для лікарні Тревізо (Італія). ЄІБ брав участь у фінансуванні проектування, будівництва й експлуатації нової лікарні в Тревізо, невеликому містечку та промисловому центрі на північному сході Італії. Як головна лікарня в провінції, що пропонує спеціалізовані послуги, вона обслуговує приблизно один мільйон людей. Проєкт Тревізо став першим для

ЄФСІ, де фінансові вигоди, отримані від нижчої вартості фінансування ЄІБ порівняно з іншими фінансовими установами, були спрямовані на інвестиції із соціальним впливом в інноваційні рішення для досліджень, охорони здоров'я, зайнятості та соціальних послуг, що приносять користь місцевій громаді [13]. Інвестиції були спрямовані на модернізацію та заміну застарілого медичного комплексу, який більше не був придатний для надання медичних послуг відповідно до сучасних стандартів. Проєкт також включав інвестиції, спрямовані на підвищення енергоефективності лікарняних і медичних будівель, існуючих чи нових, для дотримання суворіших норм, описаних у національному законодавстві [15].

Розширення лікарні Ридігера в Польщі. Грант у розмірі 57 млн євро сприяв реконструкції Загальної лікарні Ридігера в Торуні (Польща). Проєкт передбачав фінансування на збільшення кількості лікарняних ліжок з 551 до понад 1000 та об'єднав 6 клінік, що сприяло економії адміністративних коштів і збільшенню кількості медичного персоналу [12].

Працевлаштування людей з інвалідністю в Іспанії: кейс Plunión. Кредит у розмірі 35 мільйонів євро підтримав соціальне підприємство Plunión у його місії сприяння соціальній інтеграції і працевлаштуванню людей із інвалідністю в Іспанії. Проєкт передбачав фінансування для підвищення енергоефективності його мережі пралень і для реконструкції готелів, що покращувало їх доступність. Він мав на меті створити 200 додаткових довгострокових робочих місць, а також понад 700 робочих місць під час будівництва [12].

ЄІФ та CDP Real Asset SGR у спільному інвестуванні в розвиток житлової інфраструктури в Італії. Угода дозволяла ЄІФ та Національному фонду соціального житла (Fondo Nazionale dell'Abitare Sociale, FNAS) підтримувати проєкти у сфері нерухомості, які матимуть прямий вплив на соціальну інтеграцію та відродження міст в Італії. Основні цілі FNAS включають підтримку створення близько 10 000 нових місць для студентів і житлових рішень для самодостатніх людей похилого віку з особливим акцентом на принципи ESG (Environmental,

Social, and Governance), тобто екологічні, соціальні й управлінські аспекти. Основною метою програми було надання ресурсів ЄС для програм соціального житла в Італії, країні, яка є лідером в інвестуванні коштів ЄС у підтримку інфраструктури соціального житла. Угода була підписана між ЄІФ та CDP Real Asset SGR (належить Cassa Depositi e Prestiti) дозволила виділити загалом 300 млн євро на проєкти у сфері нерухомості, які мають прямий вплив на відродження міст і соціальну інтеграцію [16].

Prime Sustainable Infrastructure Debt Fund (PSIDEF). Європейський інвестиційний фонд (EIF) підтвердив зобов'язання на суму 30 млн євро для PSIDEF у рамках програми InvestEU. Фонд орієнтований на сегмент малого та середнього європейського ринку, фінансуючи незалежних забудовників інфраструктури та власників активів. Метою є сприяння декарбонізації, енергоефективності та розширенню доступу до сучасної інфраструктури. Нещодавно фонд завершив свій третій етап залучення інвестицій, збільшивши загальний обсяг до близько 130 млн євро [17].

Соціальна інфраструктура в Каталонії. Інститут фінансів Каталонії підписав угоду про позику в розмірі 100 млн євро з ЄІБ та 50 млн євро з Банком розвитку Ради Європи. Фінансування дозволить залучити до 400 млн євро інвестицій у будівництво та реконструкцію соціальної інфраструктури, включаючи будинки для людей похилого віку, денні центри й установи догляду. Очікується створення приблизно 7 500 нових місць для проживання в Каталонії [18]. Зауважені проєкти були реалізовані або знаходяться на різних етапах виконання, зокрема, останні три – на етапі планування.

Щоб ефективно спрямовувати ресурси на пріоритетні проєкти, Група ЄІБ регулярно проводить дослідження потреб міст і муніципалітетів. Зокрема, EIF Municipalities Survey 2024–2025 відображає плани та пріоритети муніципалітетів щодо зеленого переходу та соціальної інфраструктури. Результати цього опитування допомагають InvestEU та іншим фінансовим механізмам ЄС адаптувати підтримку та підвищити ефективність інвестицій на місцевому рівні.

Нижче проаналізовано основні результати EIB Municipalities Survey 2024–2025, що сприятиме поглибленню розуміння поточних тенденцій у сфері фінансування та планування соціальної інфраструктури (Рис. 1–6).

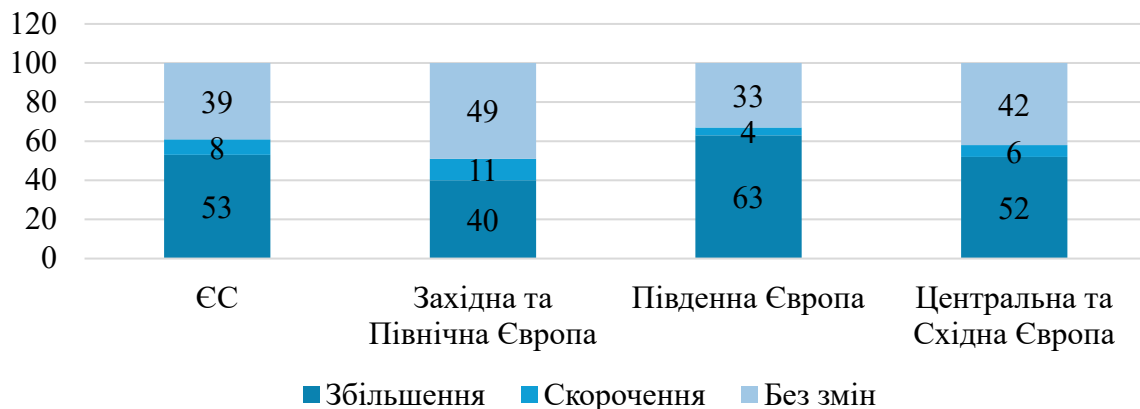

Рис. 1. План майбутніх інвестицій у соціальну інфраструктуру ЄС (% муніципалітетів)

Джерело: побудовано автором за [19]

Слід зауважити (рис. 1), що більшість муніципалітетів ЄС (53%) планують збільшення інвестицій у наступні три роки, при цьому 39% не передбачають змін в обсягах інвестицій і лише 8% прогнозують скорочення. Водночас ці показники дещо різняться в різних регіонах ЄС. Так, найвищий відсоток муніципалітетів, що планують збільшення інвестицій, відносяться до Південної Європи (63%), у той час як цей індикатор для Західної і Північної Європи складає лише 40%.

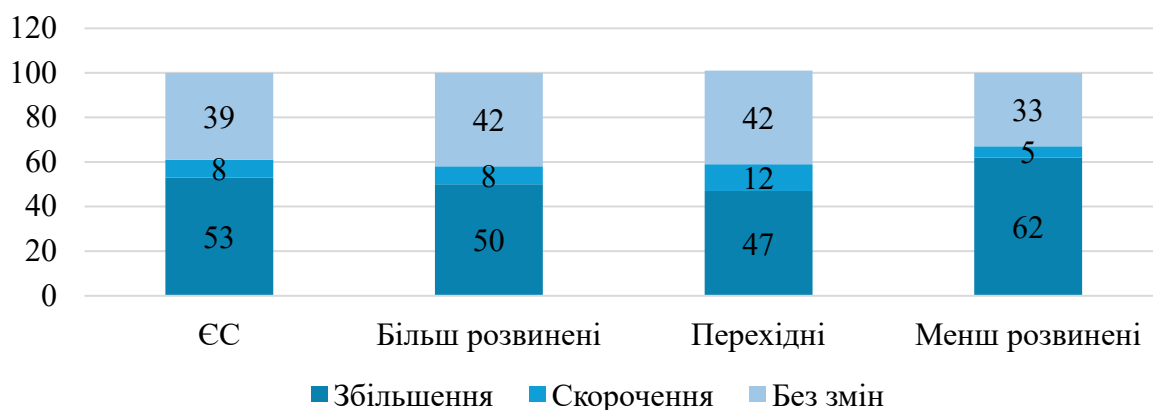

Рис. 2. План майбутніх інвестицій в соціальну інфраструктуру ЄС за рівнем розвитку регіонів (% муніципалітетів)

Джерело: побудовано автором за [19]

На рисунку 2 проілюстровано план майбутніх інвестицій муніципалітетів у розрізі їхнього рівня розвитку. Слід зауважити, що в менш розвинених регіонах частка муніципалітетів, які планують збільшення інвестицій у наступні три роки, найбільша (62%).

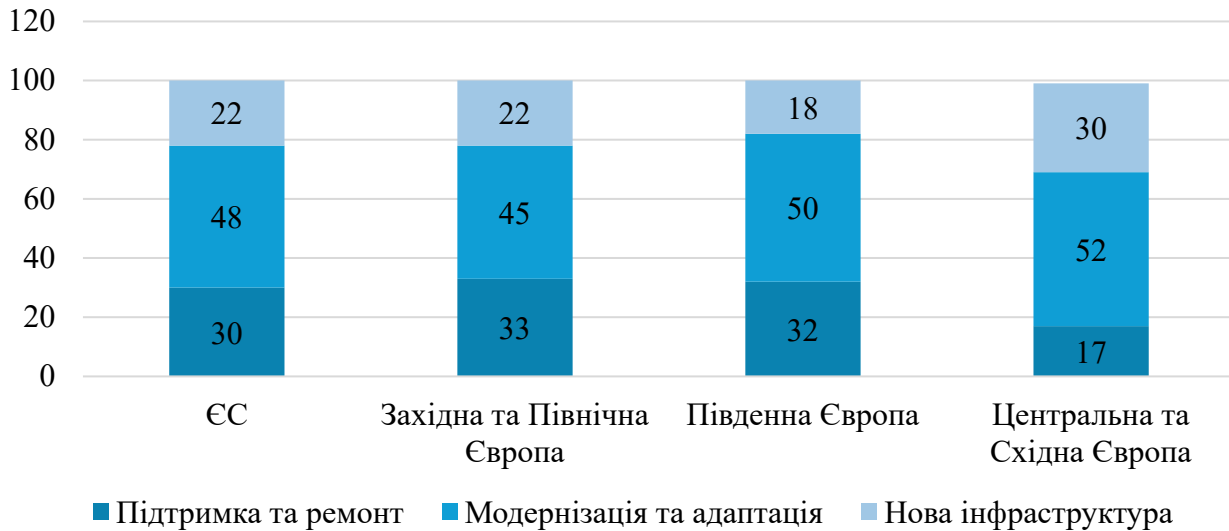

Рис. 3. Структура інвестицій в інфраструктуру (% муніципалітетів)

Джерело: побудовано автором за [19]

На рисунку 3 наведено структуру інвестицій в інфраструктуру за регіонами. Найбільша частка запланованих інвестицій у нову інфраструктуру (30%) характерна Центральній і Східній Європі. Переважна доля інвестицій (близько половини) для всіх регіонів спрямовуватиметься в модернізацію й адаптацію вже існуючої інфраструктури. На підтримку та ремонт в середньому за регіонами передбачено близько 30%.

Основні перешкоди для здійснення інвестицій в інфраструктуру, відзначені опитаними муніципалітетами, продемонстровано на рисунку 4. Слід зауважити, що до найсуттєвіших перешкод належать брак коштів або фінансування, тривалість регуляторного процесу та регуляторна невизначеність.

Рис. 4. Перешкоди для здійснення інвестицій в інфраструктуру (% муніципалітетів)

Джерело: побудовано автором за [19]

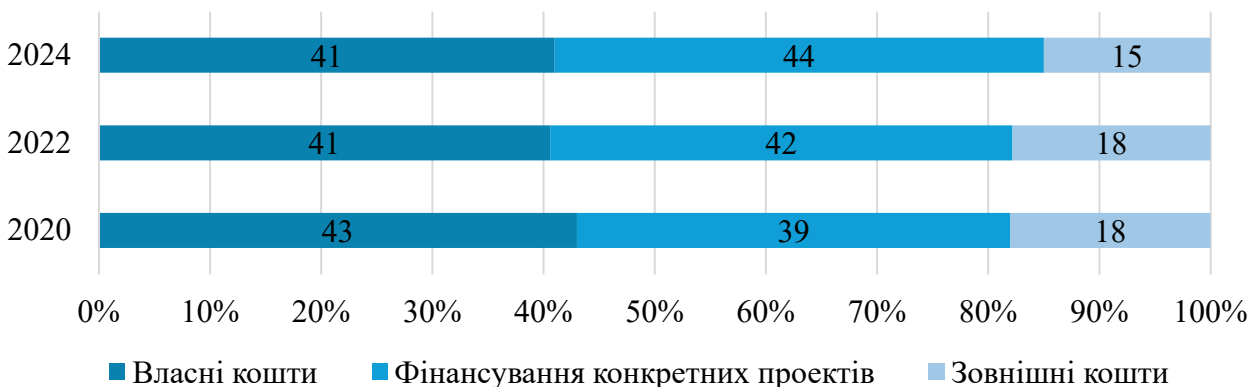

Рис. 5. Фінансування діяльності з інвестування в інфраструктуру (% муніципалітетів)

Джерело: побудовано автором за [19]

Можна відзначити (рис. 5), що в період з 2020 по 2024 рр. зросла частка фінансування, спрямованого на конкретні проекти (на 5%), і знизалася частка фінансування за рахунок власних коштів (на 2%). Щодо фінансування на рахунок зовнішніх коштів, за цим джерелом також спостерігалось деяке зниження з 18% до 15%.

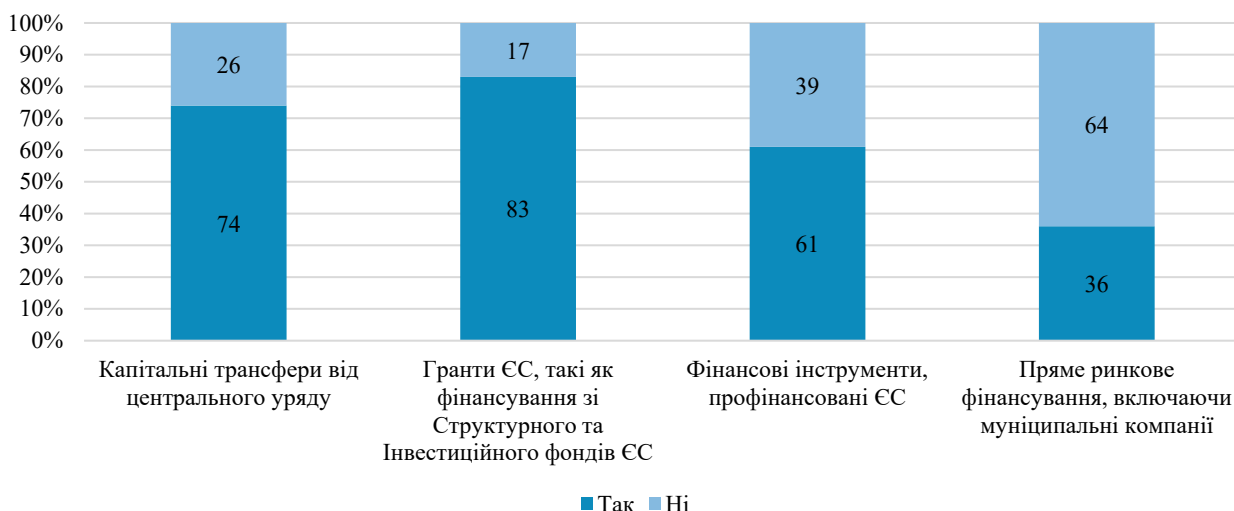

Рис. 6. Фінансування муніципальних інфраструктурних проєктів у 2024 році в ЄС (% муніципалітетів)

Джерело: побудовано автором за [19]

На рисунку 6 продемонстровано, чи планують муніципалітети отримувати фінансування через одне із зауважених джерел. Більшість муніципалітетів (83%) розраховують як на гранти ЄС, так і на фінансування зі Структурного та Інвестиційного фондів. Також велика частка муніципалітетів (74%) очікують отримати фінансування через капітальні трансфери від центрального уряду. У свою чергу, 61% муніципалітетів передбачають фінансування із використанням фінансових інструментів, профінансованих ЄС. При цьому лише 36% муніципалітетів сподіваються на пряме ринкове фінансування, включно з муніципальними компаніями.

Проведений аналіз дозволяє зробити наступні висновки. Зростання інвестицій у соціальну інфраструктуру, особливо на менш розвинених територіях, вказує на прагнення скоротити інфраструктурний розрив між регіонами. Структура інвестицій свідчить про надання пріоритету модернізації та адаптації інфраструктури, отже, муніципалітети усвідомлюють потребу як у створенні нової інфраструктури, так і підвищенні стійкості вже існуючої інфраструктури до вимог сьогодення. Фінансові обмеження та регуляторні перепони залишаються ключовими перешкодами для інвестицій, що може

вплинути на втілення оголошених планів. Зміни у структурі фінансування, зокрема, скорочення ролі власних джерел, підкреслює важливість наднаціональної і державної підтримки для реалізації муніципальних інвестицій.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження свідчить, що європейський досвід фінансування та планування соціальної інфраструктури показує важливість комплексного підходу, який поєднує державні гарантії, міжнародні інвестиційні програми та пріоритети соціальної інтеграції для досягнення сталого розвитку і підтримки вразливих груп населення. На основі наведених у роботі прикладів фінансування можна зробити висновок, що механізми ЄФСІ, Плану Юнкера та програма InvestEU ефективно сприяють розвитку соціальної та інфраструктурної сфери в Європі. Вони дозволяють залучати значні інвестиції, підтримувати соціально вразливі групи, стимулювати створення робочих місць і модернізацію інфраструктури, одночасно забезпечуючи стійкість та інклюзивність проєктів.

Аналіз ключових висновків EIB Municipalities Survey 2024–2025 дозволяє виявити такі тенденції:

- більшість муніципалітетів і міст ЄС планують збільшити інвестиції для боротьби з глобальним потеплінням і розвитку соціальної інфраструктури, такої як державні школи, лікарні, установи догляду, а також соціальне та доступне житло;
- 56% муніципалітетів-учасників більш розвинених регіонів прагнуть збільшення інвестицій для скорочення викидів парникових газів, а 53% мають намір збільшити бюджети на соціальну інфраструктуру протягом наступних трьох років;
- особливо висока частка муніципалітетів (понад 62%), які планують збільшити інвестування в соціальну інфраструктуру, належить до менш розвинених регіонів;
- важливість інвестиційної діяльності муніципалітетів і міст для економічного розвитку в ЄС дедалі зростає, що вказує на подолання

накопиченого інвестиційного дефіциту за останнє десятиріччя та посилення інвестиційного тиску на субнаціональні органи влади у сферах захисту клімату, соціальних питань і транспорту;

- ключовою проблемою для багатьох муніципалітетів і міст у здійсненні інвестицій в ЄС залишаються фінансові та регуляторні бар'єри.

Отже, розвиток соціальної інфраструктури в ЄС у найближчі роки буде істотно залежати від доступу до зовнішнього фінансування та вдосконалення регуляторних процедур. Для країн, що розвиваються, зокрема, для України, цей досвід свідчить про те, що ефективний розвиток соціальної інфраструктури потребує поєднання державних гарантій, залучення міжнародного фінансування та подолання регуляторних бар'єрів, а також стратегічного планування муніципальних інвестицій у сфери охорони здоров'я, освіти, соціального житла й енергоефективності. Це підкреслює важливість комплексного підходу для стимулювання сталого розвитку та підтримки вразливих груп населення.

Список використаних джерел

1. Meka'a C. B., Fotso S. R., Kamdem B. R. G. Investments in basic public infrastructure and their effects on economic growth in a developing country: The case of Cameroon. *Heliyon*. 2024. Vol. 10, No. 4. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e26504>
2. Kymäläinen P., Kuoppa J. Transforming social infrastructures: How to promote just and caring suburban spaces? *Cities*. 2025. Vol. 163. Article 106059. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.cities.2025.106059>
3. Corti F., Liscai A., Ruiz T. The recovery and resilience facility: Boosting investment in social infrastructure in Europe? *Italian Labour Law e-Journal*. 2022. Vol. 15, No. 1S. P. 15–30. DOI: <https://doi.org/10.6092/issn.1561-8048/15706>
4. Marquardt S., Glaser D. How much state and how much market? Comparing social housing in Berlin and Vienna. *German Politics*. 2023. Vol. 32, No. 2. C. 361–380. DOI: <https://doi.org/10.1080/09644008.2020.1771696>

5. Lee Y., Kemp P. A., Reina V. J. Drivers of housing (un) affordability in the advanced economies: A review and new evidence. *Housing Studies*. 2022. Vol. 37, No. 10. P. 1739–1752. DOI: <https://doi.org/10.1080/02673037.2022.2123623>
6. Nasarre-Aznar S., Ftáčnik M., Lambea N., Rasnača L. Concrete actions for social and affordable housing in the EU. *FEPS, Foundation for European Progressive Studies*. 2021. URL: <https://ssrn.com/abstract=3828344>
7. Беновська Л. Соціальна інфраструктура територіальних громад: інтереси стейкхолдерів. *Галицький економічний вісник*. 2021. Т. 69, № 2. С. 14–23. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2021.02.014
8. Стимулювання розвитку «зелених» енергетичних кооперативів як форми організації бізнесу у розбудові соціальної інфраструктури сільських територій / О. Г. Шпикуляк та ін. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. № 9. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13648686>
9. Біль М. Я. Проблеми розвитку соціальної інфраструктури як детермінанти соціальної вразливості населення карпатського регіону України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-2>
10. Голей Ю. М. Перспективи розвитку соціальної інфраструктури на прикладі Дніпропетровського регіону. *Приазовський економічний вісник*. 2021. № 2. С. 8–13. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2021-2-2>
11. Investment plan for Europe: First social impact bond scheme in Europe supports integration in Finland. *European Investment Fund*. URL: https://www.eif.org/what_we_do/equity/news/2017/efsi_epibus_payment_by_results.htm
12. Juncker plan: Impact. *European Commission*. URL: https://commission.europa.eu/system/files/2019-10/digital-sector-factsheet-oct_19_en.pdf
13. European Commission. InvestEU Programme. URL: https://investeu.europa.eu/investeu-programme_en

14. Poland social and affordable housing programme [Project 20160743].
European Investment Bank. URL: <https://www.eib.org/en/projects/pipelines/all/20160743>
15. Treviso Hospital PPP Project [Project 20160344]. *European Investment Bank.* URL: <https://www.eib.org/en/projects/pipelines/all/20160344>
16. Launch of EIF's first national social housing programme in Italy. *European Investment Fund.* URL: https://www.eif.org/what_we_do/equity/news/2023/launch-of-eifs-first-national-social-housing-programme-in-europe-agreement-with-cdp-for--eur-300-million-of-investments-in-italy.htm
17. Prime Capital accelerates infrastructure debt fund to €130 million with €30 million EIF commitment. *European Investment Fund.* URL: <https://www.eif.org/InvestEU/news/2025/prime-capital-accelerates-infrastructure-debt-fund-to-eur130-millions-with-eur30-millions-eif-commitment-targeting-european-small-and-mid-market-opportunities.htm>
18. EIB, ICF, and CEB mobilise up to €400 million investment in social infrastructure in Catalonia. *European Investment Bank.* URL: <https://www.eib.org/en/press/all/2025-206-icf-eib-and-ceb-join-forces-to-mobilise-up-to-eur400-million-investment-in-social-infrastructure-in-catalonia>
19. The state of local infrastructure investment in Europe: EIB Municipalities Survey 2024–2025. *European Investment Bank.* URL: https://www.eib.org/attachments/lucalli/20250028_080425_municipalities_survey_en.pdf